

AGATA KRISTINING ROMANLARIDA STILISTIK TAHLILI.

Muhamadjonova Go'zalxon Muhammadovna,
Farg'ona davlat universiteti filologiya fanlar nomzodi dotsenti,
Rasulova Gulbahor Rahmiddin qizi,
Farg'ona davlat universiteti magistratura talabasi, Farg'ona, O'zbekiston

ANNOTATSIYA: Ushbu maqola muhim stilistik vositalarni ko'rib chiqadi va ularning Agata Kristining romanlarida qo'llanilishini tahlil qiladi, u o'z romanlarini yozishda tilshunoslikka tayanadi. Kristining o'ziga xos mualliflik uslubining o'ziga xosliklari ilmiy adabiyotlar bilan tavsiflovchi va qiyosiy usullar va amaliyot usullaridan foydalangan holda o'rganiladi va farqlanadi. Agata Kristi turli adabiy maqsadlarda juda ko'p stilistik vositalardan foydalanadi, bu uning romanini detektivlar orasida eng yaxshilaridan biriga aylantiradi. Ekspressiv vositalar va stilistik vositalar misollarini tavsiflash natijalari va ulardan foydalanish maqsadlari keltirilgan.

KALIT SO'ZLAR: ifoda vositalari, stilistik vositalar, bashorat qilish, o'xshatish, suspenziya, qiyoslash, tahlil.

ABSTRACT: This article examines important stylistic devices and analyzes their usage in Agatha Christie's novels, to which she relies during the writing her novel from the linguistic point of view. Christie's stylistic peculiarities of her own authorial style are investigated and distinguished with the use of descriptive and comparative methods and method of practices with scientific literature. Agatha Christie uses a huge amount of stylistic devices for various literary purposes, what makes her novel as one of the best among detectives. The results of description of examples of expressive means and stylistic devices and their aims of usage are presented.

KEYWORDS: expressive means, stylistic devices, foreshadowing, simile, suspense, compare, analyse.

KIRISH

Agata Kristi uzoq bo'lishiga qaramay, zamonaviy detektivning klassikasini jinoiy dunyosi hisoblanadi. Uning detektivlarining asosiy sifati - chigal hikoya yaratishi, keyin esa eng murakkab jinoyatlar qanday fosh etilishini mantiq va tahlillar bilan ko'rsatish. Bundan tashqari, yozuvchi uchun o'quvchi qahramonlarning qaysi biri ekanligini taxmin qilmasligi juda muhimdir.

Adabiyotda ekspressiv vositalar va stilistik vositalardan foydalanib detektiv hikoyalar yaratish uchun katta rol o'ynaydi.

Detektiv hikoya yozishdagi eng muhim maqsadlardan biri - o'quvchini hikoyada sodir bo'layotgan voqealar muhitiga singdirish va ularning e'tiborini tortish. Yozuvchi o'z fikrlarini ifodalash imkoniyatiga ega to'liqroq va chiroyli qilib, o'quvchilarni chalg'itish uchun adabiyot vositalaridan foydalangan. Bundan tashqari, bu adabiy asboblardan o'ziga xos foydalanish uni detektiv hikoyalarning buyuk muallifi sifatida ajratib turadi.

Uning hikoyalarida diqqatga sazovor bo'lgan narsa, albatta, qahramonlar edi. U esda qolarli va obro'li personajlarni yaratdi, ular har qanday sinf o'quvchilarini o'ziga tortishi mumkin. Uning eng esda qolarli va ommabop qahramonlari Erkyul Puaro va Miss Marpl uning "yuqori jamiyat" personajlarini asosiy oqimga jalb qilish mahoratining ajoyib namunasi.

Agata atrofidagi odamlarni o'rganish orqali muntazam ravishda "ijodiy ilhom" izlardi; ammo, uning tanlagan janri, qotillik siri, uning yozish jarayonini to'xtatdi, chunki ba'zida haqiqatni fantastik muhitga qo'yish qiyin edi; Masalan, u ba'zida tanishlarining atributlaridan qotillik kabi tasavvur ham qila olmaydigan narsalarni qilishda qiynalardi va bu ko'pincha yozuvchini to'sib qo'ydi. Bu to'siqni yengib o'tish uchun u noldan boshlab ko'plab personajlarni rivojlantirardi. U omma oldida ko'rgan va uchrashgan notanish odamlarning tashqi qiyofasini qayd etar, so'ngra ularning o'xshashligi va nozik xatti-harakatlaridan foydalanib, o'zining sirlari uchun mos belgilarni rivojlantirardi.

Agata davr mavzusini nozik hikoya rivojlanishi, ijodiy syujet tuzilishi va psixologiya bilan uyg'unlashtirishga mohir edi. Bu uning «Parda, uning yorqin finali» romanida yaqqol ko'rinadi. Uning o'limidan ancha oldin yozilgan va bank seyfiga joylashtirilgan va faqat vafotidan keyin nashr etilishi kerak bo'lgan ko'rsatmalar, Parda o'zining eng yaxshi iste'dodlaridan foydalanadigan durdona asardir.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Agata Kristi romanlarini stilistik nuqtai nazardan kuzatadigan bo'lsak, uning mashhurligi aniq. Kitoblar uning mualliflik uslubi va uslubiy o'ziga xosligi bilan ajralib turadi. Agata Kristining uslubi har doim odamlarni hayratda qoldiradi. U detektiv janr normalari va qoidalariga nisbatan sodiqligini saqlab qolganiga qaramay, ya'ni Kristi o'quvchini tasavvuf san'atini mukammallashtirishi mumkin edi. Agata Kristi juda ko'p qiziqarli va unutilmas personajlarni yaratdi. Demak, u bor zarur muhit, fon va landshaftni ishlab chiqdi.

Agata Kristining "Va keyin hech kim yo'q edi" romanida adabiy vositalar, shu jumladan majoziy til, turg'unlik, bashorat, o'xshatish, idiomalar ko'p ishlatgan. Stilistik qurilmalardan foydalanish bunga yordam beradi o'quvchi voqealar zanjiriga chuqur kirib boradi va doimiy ravishda erishiladigan asosiy g'oyani tushunadi. uning romanlarining asosiy g'oyasi jinoyatchi qo'lga olinishi va jinoiy javobgarlikka tortilishi kerak.

Detektivlarning asosiy maqsadi shubhali muhit yaratish, qo'rquv tuyg'usini yaratishdir va o'quvchining qiziqishini saqlab qolish uchun u, birinchi navbatda, bashorat qilishdan foydalanadi. Shuning uchun, qachon biri qahramonlar, janob Blor, Oakbridge stantsiyasiga qarab ketmoqda, uning qo'shnilaridan biri ogohlantiradi: "Men sen bilan gaplashyapman, yigit. Qiyomat kuni juda yaqin». Biroq, bu holat janob Blor tomonidan jiddiy qabul qilinmaydi va u ogohlantirishlarga e'tibor bermaydi. Kristi bashorat qilishdan foydalanadigan yana bir lahza - Vera orolni birinchi marta ko'rganida. Uning tashqi ko'rinishidan

hayratda, muallif buni ta'riflaganidek, "... hech qanday uy ko'rinmasdi, faqat jasorat bilan ko'rinardi. gigant hind boshiga bir oz o'xshash siluetli tosh. Qandaydir dahshatli narsa bor edi bu haqida. U xiyol titrab ketdi, — u nimadir qo'rqinchli va dahshatli bo'lishini tushundi. Va nihoyat, yaqinlashib kelayotgan yomon ob-havo yana bir ko'rsatkich va g'ayrioddiy manzaralarni bashorat qiladi hafta davomida orolda sodir bo'ladi ('Hindiston oroliga janubi-sharqiy tomondan qo'nish mumkin emas. Ba'zan "bir hafta yoki undan ko'proq vaqtga uzilib qoladi.")

Suspens romanda qo'llaniladigan muhim stilistik vositalardan biridir. "O'n kichkina zenci" she'ri Orolida qaysi qahramonlar topilganligi roman davomida sirni saqlab qoladi va dahshat yaratadi Bu kitobga asoslangan ("O'nta kichkina hindistonlik o'g'il ovqatga chiqdi; biri o'zini bo'g'ib qo'ydi, keyin u erda to'qqiz. U o'zicha o'yladi: "Bu oqshom xuddi biz kabi dahshatli ..."). Bundan tashqari, o'nta Xitoy stol ustidagi oldingi she'r bilan bog'langan raqamlar yanada shubhali va triller ("Rodjers yaqinlashdi. "Mana shu, ser. Kecha, men tozalaganimda, hech narsa yo'q edi. to'qqiz, chamasi. Men buni payqadim va g'alati deb o'yladim. Lekin bu men o'ylagan hamma narsa. Va endi, ser, bugun ertalab. men qilmadim nonushta qilganimda e'tibor bering. Men xafa bo'ldim va bularning barchasi. Ammo hozir, janob, men bo'shashmoqchi bo'lганimda. Qarang agar menga ishonmasangiz o'zingiz uchun. Faqat sakkiztasi bor, ser! Faqat sakkizta! Bu mantiqiy emas, shunday u? Faqat sakkizta...")

Maqolada ko'rib chiqiladigan yana bir stilistik vosita o'xshatishdir. Majoziy tilning vazifalaridan biri biror narsani boshqa narsa bilan taqqoslash yoki so'zlar bilan aqliy tasvirlarni yaratish orqali tasvirlash; Bu o'quvchini voqeani yanada rang-barang va jonli tasavvur qilishga majbur qiladi. Berilgan Agata romanida Kristi qahramonlarni xarakterlash, ularning harakatlarini, fikrlarini hayajonli tasvirlash uchun o'xshatishdan foydalanadi. kitobxonlar uchun yo'l. "Bu so'z uning lablaridan portlagan qobiq kabi otilib chiqdi", "u bir oz beqaror yurdi, xuddi yarim uyg'oq

odam kabi”, “to‘satdan chaqmoq Armstrongning chaqmoqlaridek o‘tib ketdi aql”, “qafasdagi sincaplardek aylanada aylanib yurgan fikrlar”.

Birinchi taqdim etilgan misol o'xshatish so'zni qanchalik tez va baland ovozdada bo'lganligini ko'rsatish uchun so'zni portlovchi qobiq bilan taqqoslaydi talaffuz qilingan. Keyingi iqtibosda odamning yurishi qanday beqaror, to'g'ri emas va nihoyat, yo'q o'ziga ishongan. Oxirgi misollar qahramonning fikrlariga qanchalik tez kelishini tasvirlaydi aqllar.

Idiomalarni hisobga oladigan bo'lsak, ularning tabiat va ularning belgilarini tasvirlash uchun ishlatilishi ham muhimdir harakatlar. Masalan, "Vera o'yladi: "U o'z soyasidan qo'rqqanga o'xshaydi". Mana idioma Rojers xonim xarakterining yorqin tasviri, u har doim tushunarsiz narsadan qo'rqadi. va biror narsa uni doimo bezovta qiladi. Misolda, "Bu Ouenlar pulda aylanayotgan bo'lishi kerak" «pulda dumalab» iborasi ularning yuqori ijtimoiy mavqeini, qanchalik boyligini ko'rsatishga xizmat qiladi.

Boshqa Kitobda keltirilgan idioma "He'd cooked Seton's goose" iborasida keltirilgan. Idioma "pishirilgan" g'oz ', bu o'quvchiga kimdir haqiqiy muammoga duch kelganini va yomon narsa ekanligini tasvirlashga yordam beradi sodir bo'ladi. Bir iborada "Jov tomonidan, u bir yoki ikki marta shamolga yaqin suzib ketdi!" idioma 'shamolga yaqin suzib yurish xavfli va xavfli harakatni saqlaydi. ga ko'ra Agata Kristining idiomalaridan namunalar keltirgan holda, biz bu erda idiomalarning yana bir funksiyasini umumlashtirishimiz mumkin. kitobda sodir bo'ladigan xavfli va xavfli daqiqalarni ochib berishdir. Bundan tashqari, Agata Kristi fonetik darajada mohirona foydalanilgan stilistik vositalar. Masalan, "Siz Armstrongni sinab ko'rishingiz kerak", "Bir oz qiyinchilik bor edi, shekilli ...", "Taroqdagi asal va uni torting. o'zingizni muslin sumkasi orqali. Damla, tomiz, tomiz..." Bu yerda alliteratsiya, aniq qo'llanishi assonans va konsonans gapga melodik ta'sir ko'rsatishga, balandlatishga qaratilgan. umumiy estetik ta'sir va muallifning g'oyasini qandaydir noaniq hissiy muhit bilan qo'llab-quvvatlashda.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, stilistik vositalardan foydalanish Agata Kristi romanining o'ziga xos xususiyatlarini belgilaydi. "Va keyin hech kim yo'q edi", bu uning asarlarini nafaqat kitobxonlar uchun, balki o'quvchilar uchun ham jozibali qiladi tadqiqotlar ham. Aniqlangan xususiyatlardan biri oldindan ko'rish ekanligini tahlil qildik. Unda romanlar taranglik muhitini yaratishda juda muhim rol o'ynaydi.

Kristi uslubining o'ziga xos xususiyatlaridan biri bu adabiy vositalardan keng foydalanish, shu jumladan mualliflik so'zlar, epitetlar va taqqoslash. Shuning uchun biz uni ko'proq ishlashga majbur qiladigan singdiruvchi va hayajonli xususiyatlarni aniqladik. Bu xususiyatlar uning asarlarining ikkala qismiga ham, butun ijodiga ham tegishli bo'lishi mumkin. Oxir oqibat, Agata Kristi ijodi eng yaxshi namunalardan biri bo'lgan va shunday bo'lib qolmoqda. detektiv, o'zining barcha darajadagi leksik, fonetik va stilistik vositalarini noyob qo'llashi bilan sintaktik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Arnold I.V. Stilistika. Zamonaviy ingliz. - Moskva: Phlinta: Fan, 2007
2. Bannikov I.A. Detektivlarning stilistik konteksti va ularni tekshirish usullari haqida. - Moskva: Phlinta, 2002 yil
3. Kristi Agata. Va keyin hech kim yo'q edi. - Moskva, 2005 yil
4. Jefri Lich. Badiiy adabiyotda uslub. - Routledge, 2007 yil
5. Kabanova I.V. XX asr xorijiy adabiyoti: amaliy darslar. - Moskva: Phlinta, 2007 yil.
6. Ivasheva B. Ingliz adabiyoti XX asr. - Moskva: Ma'rifat, 1967 yil7.
7. Mirzayeva, D. (2019). PROVERB AS A KIND OF PAREMIOLOGICAL FUND AND AS AN OBJECT OF LINGUISTIC AND METHODOLOGICAL RESEARCH. *Мировая наука*, (11), 33-36.
8. Mirzaeva, D. (2021). THE ROLE OF PAREMIA IN THE SYSTEM OF NATIONAL CULTURAL HERITAGE. *Журнал иностранных языков и лингвистики*, 2(3).